

In deze folder vindt u het programma voor seizoen 2019-20 van de muziekdiensten van de Lutherse kerk Groningen. Ook dit seizoen zullen de diensten plaatsvinden op een aantal kerkelijke hoogtijdagen, gewoonlijk om 10 of bij uitzondering 17 uur.

Vocale kerkmuziek is steeds de achterliggende gedachte geweest bij onze programmering, die afgestemd is op het kerkelijke jaar. Het samengaan van de andere liturgische elementen met de op tekst gebaseerde muziek verrijkt de zeggingskracht van zowel de muziek als van het geheel van de liturgie. Zo krijgt de muziek een eigen rol als voertuig van de verkondiging.

Naast werk van J. S. Bach zijn stukken van onder anderen Schütz, Handel, Buxtehude en Telemann te beluisteren. Op de Kerstochtend klinken bijvoorbeeld het kerstdeel uit Handels *Messiah*. De serie wordt begonnen met een bewerking van Bachs wonderschone *Trauerode*. Dankzij een divers gezelschap van koren, ensembles en solisten die bereid zijn voor relatief lage vergoedingen bij ons te musiceren, is er ook dit seizoen weer een afwisselende en boeiende serie samengesteld. Voor het bestrijden van de hoge uitvoeringskosten wordt er tijdens de diensten gecollecteerd. We hopen daarbij op uw gulle bijdrage van gemiddeld €10 per persoon. Mocht u ons op een andere wijze financieel willen ondersteunen, dan kunt u hiervoor uw bijdrage overmaken op NL37INGB0002948348 (t.n.v. commissie muziekdiensten).

commissie muziekdiensten

zondag 4 augustus (7^e zondag na Trinitatis)

www.luthersbachensemble.nl

Kantaten-Gottesdienst auf Deutsch

Johann Sebastian Bach (1685-1750), **Trauerode** BWV 198

Luthers Bach Ensemble (ripiënisten & barok-orkest) o.l.v. Tymen Jan Bronda

Lucie Chartin (sopraan) David van Laar (altus) Jasper Dijkstra (tenor) Henk Timmerman (bas)

Deze rijke, maar uiteindelijk ‘wereldse’ Trauerode is in de 19^e eeuw tekstueel omgewerkt voor kerkelijk gebruik, maar wel bij de oorspronkelijke briljante muziekpartituur. Het openingskoor is een dicht geweven *lamento*, dat doet denken aan het slotkoor van de Mattheus Passie. Treffend zijn in deel vier de doodsklokken die, prachtig georkestreerd, slechts elf maten beieren. De laatste aria is fraai van tekstuitbeelding, vooral op het woord ‘*ewig*’, terwijl arabesken van de fluit bijna romig de “Seligkeit der Frommen” suggereren. De 19^e eeuwse bewerker heeft een aantal koralen tussen Bachs delen geflanst.

zondag 20 oktober (18^e zondag na Trinitatis)

www.luthersbachensemble.nl

aanvang 10 uur, Martinikerk

J.S. Bach, cantate **Ich habe meine Zuversicht** BWV 188

J.S. Bach, koordelen uit de **Lutherse Mis in g** BWV 235

Luthers Bach Ensemble (kleinkoor, solisten & barok-orkest) o.l.v. Tymen Jan Bronda

Theo Jellema (orgel solo) Antje van der Tak (sopraan) Minho Jeong (altus) Jasper Dijkstra (tenor) Henk Timmerman (bas)

Een feestelijke sinfonia met een spannende orgelsolo opent dit kleinood. De daaropvolgende tenor-aria houdt het midden tussen een sarabande en een polonaise, tegelijk geruststellend én energiek. Het orgel speelt weer een prominente rol in de alt-aria, waarin bij de woorden *Kreuz* en *Pein* lange sleepjes - appoggiatura's – die klagende woorden klankbeeld geven. Na een fel recitatief met gebroken akkoorden sluit de cantate af met de lieflijke melodie van het koraal *Auf meinen lieben Gott*.

zondag 3 november (20^e zondag na Trinitatis)

Heinrich Schütz (1585-1672), **Musikalische Exequiën, deel I**

H. Schütz, Motetten SWV391 & SWV432

Vocaal Ensemble Consequens o.l.v. Han Warmelink

Dit grote werk schreef Schütz voor de begrafenis van graaf Hendrik II van Reuss-Gera, en wel op diens verzoek. Sommigen beweren dat de graaf bij de try-out van het werk nog meegezongen heeft. Er is eigenlijk sprake van een Duits(talig) requiem, lang voordat Brahms het zijne componeerde. Deel I, een Kyrie en Gloria, bevat expressieve Bijbelteksten voor solisten en wat objectievere liedteksten voor koor. SWV391 past voortreffelijk, met zijn prachtige afwisseling van donkere en ernstige polyfonie en homofonie, tijdelijk ontroerend rustend bij *Ruhe*.

woensdag 25 december (*Kerstmorgen*) www.luthersbachensemble.nl
George Frideric Handel (1685-1759) Eerste deel uit het oratorium **Messiah**
Lutherse Bach Academie (projectkoor, solisten & barok-orkest) o.l.v. Tymen Jan Bronda

De muziek van dit grote werk behoeft eigenlijk geen verdere inleiding, bekend als het is. Het werk beleefde zijn *Uraufführung* in Dublin, op 13 april 1742. Minder bekend is dat Handels vriend Charles Jennens, de rijke minnaar van de kunsten die het libretto schreef voor de Messiah, nogal ontevreden was over Handels muziek bij zijn compilatie van bijbelteksten.. Jennens schreef aan een vriend: "Handel has made a fine entertainment of [the Messiah], though not near so good as he might and ought to have done". En vervolgens: "there are some passages far unworthy of Handel, but much more unworthy of the *Messiah*." Maar oordeelt u zelf.

zondag 26 januari 2020 (*3e zondag na Epifanie*) www.luthersbachensemble.nl
J.S. Bach, Lutherse Mis in g, BWV 235
Luthers Bach Ensemble (kleinkoor, solisten & barok-orkest) o.l.v. Tymen Jan Bronda

Deze door moderneren vaak 'Lutherse mis' genoemd is één groot *contrafact* – bestaande muziek bij een nieuwe tekst – maar is een boeiend artefact gebleven. Zo'n Lutherse mis kent slechts Kyrie en Gloria. In dit Kyrie worden thema's uit de sinfonia-achtige inleiding als begeleidingsmateriaal gebruikt. Na het uitbundige 'Gloria' valt plotseling de polyfone rust van het 'in terra pax' in. Die lyriek wordt vervolgd in het 'laudamus', 'adoramus' en 'glorificamus'. In 'Domine Fili unigenite' horen we aan het einde bijna duizelig makende melisma's op het woord *miserere*. Een zeer snel en uitbundig koor sluit af met Cum Sancto Spiritu.

zondag 1 maart 2020 (*zondag Invocavit*) www.kamerkoortirana.nl
Dieterich Buxtehude (1637-1707), cantate **Eins bitte ich vom Herrn** BuxWV 24
Dieterich Buxtehude, Kyrie uit **Missa Brevis** BuxWV 114
Kamerkoor Tiraña Groningen, solisten & barok-orkest o.l.v. Tymen Jan Bronda

Een heel goed voorbeeld van de eerlijke en ongekunstelde muziek van Buxtehude. Een tweedelige sinfonia opent (met de kleuren van strijkers en orgel), dan volgt een opgewekt koordeel waarin de wens geuit wordt altijd in het huis van God te mogen zijn (*das hätte ich gern*) en dan een sliert smekingen onderbroken door eenvoudige ritornellen. In deze litanie van afwisselend solist en koor is het thema "Waar blijft u zo lang, wij zijn hier zo bang", steeds gevolgd door de lieflijke en haast kinderlijke wending "Komm doch", op een dalende kwint. Het werk eindigt met een opgewekte aansporing onze lampen brandende te houden om zo *auf die ewige Hochzeit zu geben*.

zondag 12 april 2020 (*Pasen*)
J.S. Bach, cantate Christ lag in Todesbanden BWV4
Bragi a-capellakoor, solisten & The Northern Consort o.l.v. Rein de Vries

Deze misschien wel eerste cantate van Bach behandelt alle zeven coupletten van dit oude, uit het middeleeuws Latijn door Luther vertaalde lied - *per omnes versus* dus - zonder recitatieven of aria's. Na een wat naar binnen gekeerde sinfonia, volgen de verzen in een symmetrisch model: koor, duet, solo, koor (het centrale deel), solo, duet, koor. In deel 1 worden de versregels met korte motiefjes ingeleid, maar zingen de

sopranen die regels van de melodie in lange noten. In deel 2 valt de strenge, ostinate baslijn op – misschien om de begrippen *zwingen* en *Gewalt* te benadrukken. Deel 3, zeer expressief, schrijft een heerlijke viool-descant boven de tenorpartij voor, ter viering van de overwinning op zonde en dood. En zo gaan de variaties door, tot aan de eenvoudige vierstemmige zetting van couplet zeven.

zondag 10 mei 2020 (*zondag Cantate*)

aanvang 17(!) uur, cantatevesper

Georg Philip Telemann (1681-1767), **Die Donnerode** TWV3:6

Lutherse Bach Academie (projectkoor, solisten & barokorkest) o.l.v. Tymen Jan Bronda

De verwoestende aardbeving die Lissabon op zondag 1 november 1755 trof maakte sommige Europeanen tot atheïst, en bracht Telemann tot het componeren van de Donnerode, in 1756. Het werk werd razend populair en was in 1760 al 13 maal uitgevoerd, en dus voegde Telemann er een tweede deel aan toe, het deel dat deze zondag klinkt. De koren zijn eenvoudig en homofoon geschreven, maar de instrumentatie is dramatisch. Om gewicht en kracht te benadrukken schrijft de componist twee achtereenvolgende bas-aria's voor: krijgshaftig, met felle, vallende en puntige '*loops*' in de strijkers. Ze contrasteren met de sopraanaria, die '*angenehm*' van karakter is: "Schönster von alle Geschlechten", gesierd met traverso's. In de tenoraria vallen de prachtig uitgesponnen melisma's op in de woorden *Gesang* en *erhoben*.